

Vahendamine piiriüleste perekonnaõiguslike vaidluste puhul - Prantsusmaa

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Piiriülest perelepitust toetavad rahvusvahelised ja Euroopa koostöölepingud, et soodustada rahulikku ja kiiret vaidluste lahendamist. Prantsusmaa keskasutuses on loodud üksus, mille eesmärk on edendada vahenduse kasutamist piiriülestel juhtudel. Samuti on olulised vahendust reguleerivad riiklikud õigusaktid, sest need võivad olla kohaldatavad ka piiriülestes asjades.

Riiklik õigusraamistik

Prantsusmaal panid kohtulikule vahendamisele aluse 8. veebruari 1995. aasta seadus nr 95-125 ja 22. juuli 1996. aasta dekreet nr 2012-66. Asjaga tegelev kohtunik võib määrata poolte nõusolekul kvalifitseeritud, erapooletu ja sõltumatu kolmandast isikust vahendaja.

8. veebruari 1995. aasta seadust muudeti 16. novembri 2011. aasta määrusega (*ordonnance*) nr 2011-1540, millega võeti üle 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/52/EÜ. Selle seaduse määratluse kohaselt on vahendamine mis tahes struktureeritud protsess, mille käigus kaks või enam poolt püüavad jõuda kokkuleppele omavaheliste lahkkelide sõbralikuks lahendamiseks kolmanda isiku abil. Seadusega kehtestati kõikide vahendusvormide jaoks ühtne kord.

Perelepituse jaoks on 2. detsembri 2003. aasta dekreediga (artiklid R.451-66 jj, *Code de l'Action Sociale et des Familles*), 12. veebruari 2004. aasta dekreediga ja 19. märtsi 2012. aasta dekreediga kehtestatud riiklik kvalifikatsiooninõue. Praegu ei ole selle nõude täitmine perelepitajana töötamiseks siiski kohustuslik, sest perelepitus ei ole reguleeritud kutseala.

Perelepitajad töötavad kas vabatahtlikus sektoris või vabadele elukutsetele kohaldatava õigusraamistiku alusel.

Perelepitust võib kasutada:

1) enne kohtu sekkumist; seda nimetatakse perelepituseks poolte kokkuleppel – pooled esitavad asja otse vahendajale;

2) kohtumenetluse ajal (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 1071, tsiviilseadustiku artiklid 255 ja 373-2-10):

- perekonnaasjade kohtunik (*juge aux affaires familiales*) võib soovitada pooltele vahendust ja kui pooled on nõus, määrata perelepitaja, kes tegeleb asjaga edasi;
- perekonnaasjade kohtunik võib anda pooltele korralduse kohtuda perelepitajaga, kes selgitab neile perelepituse eesmärki ja menetlust.

Perelepituse tulemusel saavutatud kokkuleppe jõustamiseks võib olla vaja perekonnaasjade kohtuniku heakskiitu (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklid 1534, 1565 jj). Kohtunik kiidab kokkuleppe heaks, välja arvatud juhul, kui ta leiab, et see ei kaitse piisavalt lapse huve või vanemad ei ole andnud nõusolekut vabatahtlikult (tsiviilseadustiku artikli 373-2-7 teine lõik) või see võib olla üldisemalt vastuolus avaliku korraga.

Kulud: esimene kohtumine perelepitajaga on tasuta. Pooltel tuleb siiski perelepituse eest tasu maksta vastavalt vahendusteenuste suhtes kohaldatavatele ametlikele määradele ja põhimõttel, et makstakse iga kohtumise ja iga isiku eest, võttes arvesse poolte sissetulekut. Kui isikul on õigus saada tasuta õigusabi, maksab perelepituse tasud riik. Kui perelepituse on määranud perekonnaasjade kohtunik, suurendatakse riiklike määrade alusel advokaadi tasu.

- Link tsiviilkohtumenetluse seadustiku asjaomastele sätetele asub [siin](#).
- Link [Justiitsministeeriumi veebisaidile](#) perelepituse teemadel.
- Link vahendajate nimekirjadele. Lähima perelepituse teenuse leidmiseks tuleb veebisaidil [Justice en région](#) sisestada kasti „catégorie“ otsisõna „médiation familiale“.

Rahvusvaheline perelepitus

Rahvusvaheline perelepitus on sätestatud rahvusvahelistes perekonnaküsimusi käsitlevates koostöölepingutes (25. oktoobri 1980. aasta Haagi konventsioon ja Brüsseli IIa määrus), mille eesmärk on soodustada sõbralike lahenduste saavutamist lapse tagastamiseks rahvusvahelise lapseröövi juhtumites või kokkuleppe sõlmimist vanema külastusõiguse teostamiseks.

Huvitatud isikutel on järgmised võimalused:

1) nad võivad võtta ühendust vahendajaga, kes tegutseb vaba elukutse raames või vabatahtlikus sektoris. Nimekiri vahendajatest, kes on pädevad rahvusvahelistes perekonnaasjades, on leitav järgmisel aadressil: <http://www.justice.gouv.fr/justice-civile-11861/enlevement-parental-12063/sources-listes-des-mediateurs-familiaux-internationaux-suite-28277.html> (või [siin](#));

2) nad võivad kasutada vahendust selleks keskasutuses loodud üksuse kaudu. Prantsuse justiitsministeeriumis on rahvusvahelise perelepituse üksus ([CMFI](#)). Üksus osutab toetusmeetmena abi igas uues piiriüleses asjas, sekkudes enne kohtumenetlust, selle ajal või pärast seda. Saavutatud kokkulepped esitatakse – vajaduse korral pärast poolte õigusnõustajate heakskiitu – asjaomaste riikide kohtutele.

Kui üks vanem esitab keskasutusele rahvusvahelise perelepituse taotluse, teeb keskasutus ka teisele vanemale ettepaneku seda kasutada. Lähemisviis peab olema **vabatahtlik: rahvusvahelise perelepituse protsessi rakendamisel ei tohi olla piiranguid.**

Keskasutuse rahvusvahelise perelepituse üksus töötab kummagi vanemaga erapooletult ja täielikult konfidentsiaalselt.

Justiitsministeeriumi rahvusvahelise perelepituse üksuse pakutav vahendusteenus on tasuta. Taotlus, millele on lisatud Prantsusmaal või välismaal toimuva või varem toimunud kohtumenetluse dokumendid, tuleb saata järgmisel aadressil:

Ministère de la Justice (justiitsministeerium)

Direction des Affaires Civiles et du Sceau – BDIP (tsiviilasjade osakond)

Cellule de médiation familiale internationale (rahvusvahelise perelepituse üksus)

13 Place Vendôme

75 042 Paris Cedex 01

Taotluse võib edastada ka e-posti teel aadressil entraide-civile-internationale@justice.gouv.fr.

Link Prantsusmaa justiitsministeeriumi (rahvusvahelise perelepituse üksuse) veebisaidile: <http://www.justice.gouv.fr/justice-civile-11861/enlevement-parental-12063/la-mediation-21106.html>

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 19/01/2017